

LUNDS
UNIVERSITET

Kvinnojourers stöd till kvinnor i kontakt med socialtjänsten

En kvalitativ intervjustudie

Evelina Ellerstrand

Hulda Hallqvist

Kandidatuppsats SOPB63

VT 2023

Handledare: Hans Knutagård

Abstract

Title: The support from women shelters towards women in contact with the social services. A qualitative interview study.

Authors: Evelina Ellerstrand and Hulda Hallqvist

Supervisor: Hans Knutagård

Assessor: Lars Harrysson

Domestic violence is a widespread social problem. Although studies show that the support from social services can be a key support to be able to leave a violent relationship, few seek this help. Reports of social workers who fail to help females subjected to violence show that something has to change. This study has aimed to examine how the support from women shelters is designed towards women who seek help and support from the Swedish social services. The method that has been used is qualitative interviews with six people who work at women shelters. The analyzing method was a thematic analysis. When analyzing the materials three theories were chosen. The theories were acknowledgement, shame and social capital. The conclusions have shown that the work with domestic violence from social services has flaws. Mainly has it shown that the support from women shelters can be in advance for women from domestic violence who seek help from social services.

Key words: *domestic violence, shame, acknowledgement, social capital, women shelters, social services.*

Tack!

Vi vill tacka alla som har hjälpt oss för att få ihop denna uppsats. Tack till er som tagit er tid att intervjuas av oss, vi hade inte kunnat genomföra denna studie utan er.

Vi vill också rikta ett stort tack till vår handledare Hans som funnits som stöd för oss när vi än behövt, trott på oss när vi inte själva gjort det och gett oss ovärderliga tips som gjort oss till bättre skribenter.

Innehållsförteckning

1. Inledning	6
1.1. Problemformulering	6
1.2. Syfte & frågeställning	8
2. Bakgrund	9
2.1. Lagstiftning	9
2.2. Kvinnojourer i Sverige	9
2.3. Splittringen mellan Roks och Unizon	10
3. Forskningsläget	12
3.1. Litteratursökning	12
3.2. Teman	12
3.2.1. Att söka hjälp som våldsutsatt kvinna	12
3.2.2. Socialtjänstens ansvar	14
3.2.3. Den psykiska hälsan efter våldsutsatthet	15
4. Teoretiska utgångspunkter	17
4.1. Erkännande och missaktning	17
4.2. Skam	18
4.3. Socialt kapital	19
5. Metod och metodologiska övervägande	21
5.1. Förförståelse	21
5.2. Metodval	21
5.3. Urval	22
5.4. Genomförandet av intervjuer	22
5.5. Bearbetning och analys	23

5.6. Metodens tillförlitlighet och begränsningar	24
5.7. Forskningsetiska överväganden	26
5.8. Arbetsfördelning	27
6. Resultat och analys	28
6.1. Hur ser stödet från kvinnojourer ut till kvinnor i kontakt med socialtjänsten?	28
6.1.1. Stödet till kvinnor från kvinnojourer	28
6.1.2. Bemötandet från socialtjänsten	31
6.2. Vilka hinder finns för kvinnor med stöd från kvinnojourer i deras kontakt med socialtjänsten?	34
6.2.1. Kvinnors inställning till socialtjänsten	34
6.2.2. Hinder med stöd från kvinnojourer	36
6.3. Vilka möjligheter finns det för kvinnor med stöd från kvinnojourer i deras kontakt med socialtjänsten?	39
6.3.1. Möjligheter med stöd från kvinnojourer	39
6.3.2. Socialtjänsten framtida arbete med våldsutsatta kvinnor	41
7. Avslutande diskussion	44
Referenslista	46
Bilaga 1: Intervjuguide	50
Bilaga 2: Informationsblankett	51

1. Inledning

Detta kapitel presenterar problemformuleringen för denna uppsats samt syfte och frågeställningar för att ge en introduktion om vad uppsatsen kommer att handla om.

1.1. Problemformulering

Föreställ dig att under en längre tid ha blivit utsatt för våld av din partner. För att rädda dig själv lämnar du hemmet, partnern och kontaktar en kvinnojour som tar emot dig och du får ett rum. Du får bo på ett ställe utan att känna någon, utan egna möbler eller kläder. Nu behöver du söka dig till socialtjänsten för fortsatt stöd. Men du är rädd och skäms. Kommer de tro dig? Kommer de hjälpa dig? Finns det något stöd att få i denna situation?

Enligt Brottsförebyggande rådet (2023) har en fjärdedel av alla kvinnor i Sverige under sin livstid någon gång blivit utsatt för våld i en nära relation. Samma rapport visar att 81% av all anmäld misshandel mot kvinnor 2021 i Sverige utfördes av någon i en nära relation med kvinnan och 15 kvinnor avled till följd av misshandel från en partner. I definitionen våld i nära relationer innefattas alla sorters våld från en närstående person av alla kön i olika typer av relationer, det innefattar även våld från familjemedlemmar (NCK 2023). I den här studien kommer fokuset ligga på partnervåld och mer specifikt våld mot kvinnor. För en kvinna som utsätts för våld av sin partner kan det bli aktuellt att lämna relationen och det nuvarande boendet för att skydda sig. Svårigheterna att hitta någonstans att bo kan annars vara en av faktorerna till att kvinnan tvingas stanna i relationen, skriver Linn Moser Hällen och Eveliina Sinisalo (2018b, s.137).

Linn Moser Hällen och Eveliina Sinisalo (2018c, s.31f.) beskriver vidare svårigheterna för en kvinna att lämna en våldsam relation. Hon kan hållas kvar av exempelvis kärlek för partnern, rädsla, medlidande eller skam. Våldet kan ha blivit en så normal del av relationen att kvinnan själv inte inser vilken situation hon befinner sig i. Socialstyrelsen (2016, s.32) beskriver att kvinnor som lämnar en våldsam relation ofta kan känna skam och rädsla att ingen ska tro på en, vilket gör att många drar sig för att söka professionell hjälp. Det kan istället bli aktuellt att kontakta en ideell kvinnojour, som vid behov kan hjälpa till med stöd och att hitta ett boende. De största organisationerna för kvinnojourer i Sverige är Riksorganisationen för kvinno- och

tjejjourer i Sverige (Roks) och Unizon som är kvinno- och tjejjourers riksförbund. Unizon tillhörde tidigare Roks men grundades utifrån en splittring mellan kvinnojourer där ideologiska skillnader spelade in (NCK 2022). Till en kvinnojour kan tjejer och kvinnor söka sig med all typ av problematik och få anpassat stöd utefter deras behov. Organisationerna har bland annat en chatt tillgänglig och skyddat boende finns för dem som behöver akut boende för att komma bort från en våldsamt situation (Roks 2023).

Linn Moser Hällen och Eveliina Sinisalo (2018c, s.46f.) beskriver att det är vanligt att kvinnan får både fysiska och psykiska besvär efter våldet. Ätstörningar, ångest, sömnsvårigheter och PTSD (Posttraumatisk stressyndrom) är några exempel på eventuella följder. Kvinnans humör kan också påverkas av våldsutsatthet, hon kan ha svårt att lita på nya personer och dra sig undan omgivningen. Det kan uppfattas som att kvinnan är otrevlig och besvärlig, vilket kan påverka hur en ser på henne som brottsoffer som i sin tur kan påverka vilken hjälp hon får från myndigheter. Enligt Victoria Ekströms artikel *Violence against women—social services support during legal proceedings* (2015, s.662ff.) har det sociala arbetet och socialarbetare i Sverige kritiserats för arbetet med våldsutsatta kvinnor genom att inte erkänna kvinnor som en utsatt grupp i våld i nära relationer. Fler än hälften av kvinnorna som fått stöd via socialtjänsten är missnöjda med hjälpen de fått, jämfört med den generella hjälpen från socialtjänsten som den stora majoriteten kvinnor upplever som positiv. Från socialarbetarnas sida uttrycks osäkerhet i hanteringen av fall som innefattar våld mot kvinnor och en känsla av okunskap kring vilket stöd kvinnorna behöver, skriver Ekström. Kvinnor som utsätts för våld i nära relationer tyr sig oftare till sitt eget sociala nätverk än till professionell hjälp.

Som det nämnts tidigare kan en stor del av kvinnorna som utsätts för våld av en nära anhörig känna skuld och skam. Kvinnan kan få en rädsla för att samhället och andra närstående ska tänka annorlunda om henne och det är ofta kvinnan själv som tar på sig ansvaret för våldet, skriver Moser Hällen och Sinisalo (2018d, s.68). Med grund i dessa känslor och tankar är det många våldsutsatta kvinnor som drar sig från att söka hjälp från olika instanser. Vidare beskriver författarna några av anledningarna som kvinnor uppger till varför de inte söker stöd och hjälp hos socialtjänsten, vilka är att inte bli tagen på allvar, bli misstrodd eller att få sina barn tagna ifrån sig. Jenny Westerstrand et al. skriver i Roks rapport *Kvinnors trygghet - ett jämställt samhälle fyllt av våld* (2022, s.127ff.) att 82,8% av de tillfrågade kvinnorna inte har sökt stöd hos någon instans efter våld i en nära relation. Den vanligaste instansen att söka

hjälp hos var psykiatrin på 7%, följt av polisen på 6,7%. Till kvinnojourer uppgav 3,1% att de sökt stöd efter våldet. Det är en större andel av kvinnorna som har sökt sig till en kvinnojour än till socialtjänsten i studien. Forskningsproblemet för denna uppsats handlar om hur det ser ut för kvinnor som varit utsatta för våld i nära relationer när de söker stöd från olika instanser samt vilket stöd i processen det finns att få. Detta kommer att undersökas genom att ta reda på hur stödet ser ut från kvinnojourer till kvinnor som söker stöd från socialtjänsten.

1.2. Syfte & frågeställning

Syftet med denna uppsats är att undersöka stödet som ges från kvinnojourer till kvinnor i kontakten med socialtjänsten. För att undersöka detta kommer följande frågeställningar att användas:

- Hur ser stödet från kvinnojourer ut till kvinnor i kontakt med socialtjänsten?
- Vilka hinder finns för kvinnor i deras kontakt med socialtjänsten?
- Vilka möjligheter finns det för kvinnor i deras kontakt med socialtjänsten?

2. Bakgrund

I detta kapitel förklaras områden som anses viktiga för att få en bakgrund om de olika delarna för uppsatsen. Dessa områden innefattar det lagstadgade ansvaret kommunen har för våldsutsatta kvinnor, historia om kvinnojourer och dess framfart i Sverige samt om splittringen mellan paraplyorganisationerna Roks och Unizon. Syftet med detta kapitel är att ge en djupare förståelse för uppsatsämnets byggdelar för den som är intresserad, det är därmed inte direkt kopplat till uppsatsens syfte eller frågeställningar.

2.1. Lagstiftning

Kommunen har ansvaret över det sociala arbetet för människor bosatta i den aktuella kommunen. Det ansvaret ska sedan socialtjänsten utföra gentemot medborgarna enligt 2 kap. 1 § Socialtjänstlagen (SoL). Socialstyrelsen förtydligar det ansvaret kopplat till våld i nära relationer i sin guide *Handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer* (2016, s.36). Socialnämnden ansvarar för stöd och service för familjer och enskilda individer som behöver det, enligt 3 kap. 1 § SoL. Socialnämnden har också ett ansvar gentemot brottsoffer. Specifikt för kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller övergrepp av en närstående ska socialtjänsten vara medveten om att kvinnor i den situationen behöver stöd och hjälp för att förändra situationen (5 kap. 11 § andra stycket SoL). Socialnämnden har också ett ansvar att utöva insatser med god kvalitet. Anställda som utför arbetet ska ha relevant utbildning och erfarenhet kopplat till målgruppen (3 kap. 3 § SoL). Socialtjänsten fattar enligt 4 kap. 1 § SoL ett biståndbeslut om en person behöver skyddat boende eller annan stödinsats vid våld i nära relation. Beslutet som fattas görs enligt personens specifika behov, i fall där personen har barn eller husdjur kan det spela roll i placeringen. Utifrån det beslutet samarbetar socialtjänsten med främst kvinnojourer men även privata aktörer om vilket boende som passar bäst, skriver Moser Hällen och Sinisalo (2018a, s.283f.).

2.2. Kvinnojourer i Sverige

Kvinnojoursrörelsen i Sverige grundades under 1970-talet som en reaktion på mäns våld mot kvinnor. De första kvinnojourerna bildades 1978 i Göteborg och Stockholm. Det fanns en idé

om att kvinnor skulle få hjälp och stöd av andra kvinnor, inte endast experter på området. Kvinnojourerna arbetade därför med opinionsbildning samt direkt stöd till utsatta kvinnor (NCK 2022). Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (Roks) och Unizon är de två förbunden som samlar kvinno- och tjejjourer i Sverige idag. Förbunden och dess organisationer skapar opinion, synliggör mäns våld mot kvinnor, bedriver stödverksamhet och jobbar med skyddat boende runt om i hela landet. Båda förbunden är politiskt och religiöst obundna. Verksamheten hos olika kvinnojourer ser väldigt olika ut beroende på storlek, resurser och behov. En del kvinnojourer har anställd personal, kontor och telefondid dygnet runt medan vissa till exempel endast har begränsade chatttider. Det finns ungefär 200 kvinno- och tjejjourer runt om i landet och cirka 280 skyddade boenden. De skyddade boendena drivs ofta av ideella kvinnojourer, som socialtjänsten sedan kan använda sig av vid placeringar (ibid).

2.3. Splittringen mellan Roks och Unizon

Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (Roks) grundades 1984 och var från början den enda paraplyorganisationen i landet (NCK 2022). År 1996 bröt sig en del av dessa kvinno- och tjejjourer loss och bildade vad som nu heter Unizon (tidigare Sveriges Kvinnojourers Riksförbund, SKR). Enligt Unni Drougge (2020, s.5ff.) är anledningen till denna utbrytning meningsskiljaktigheter kring hur kvinnojourer skulle arbeta. Roks arbetade med politisk aktivism och feminism vilket Unizon inte var bekväma med och ansåg vara för radikalt. Roks arbetar efter begreppet kvinnoseparatism vilket för dem innebär att inga män får arbeta inom organisationen. Organisationen Unizon har istället en annan inställning till detta och tillåter män att vara anställda inom organisationen, bland annat är deras vice ordförande en man. I artikeln *Kvinnojourer från skilda världar* skriven av Andrea Kollmann (2020, s.10ff) intervjuas en anställd från en kvinnojour från varje organisation för att diskutera begreppet kvinnoseparatism och vad de tänker kring det. På frågan kring vad de anser om arbetet med kvinnoseparatism betonar Roks företrädare vikten av att garantera kvinnors säkerhet och att detta inte är genomförbart med män anställda då en aldrig med säkerhet kan veta om en man är våldsam eller inte. Intervjupersonen från Unizons svar på frågan var istället att trygghet och säkerhet inte har med kön att göra. Hon menar att då hälften av världens befolkning är män är det viktigt att ha med dem i arbetet och visa att det finns goda män. De anställda inom en kvinnojour ska vara bra på sitt arbete men ens kön ska inte påverka, enligt henne.

Trots denna splittring mellan organisationerna hänvisar Roks till Unizons jourer på sin hemsida över alla kvinno- och tjejjourer, dock är det förtydligat att män kan arbeta på dessa jourer. Splittringen mellan organisationerna är relevant för uppsatsen då kvinnojourenas arbetssätt kan påverkas av vilken organisation de tillhör.

3. Forskningsläget

Detta kapitel är till för att kartlägga forskningsläget för denna uppsats ämne genom tre teman. Det redogörs även hur sökningen gått till för att få fram dessa artiklar.

3.1. Litteratursökning

Sökorden som har använts för att hitta tidigare forskning till denna uppsats är: “kvinnojour”, “women shelter”, “socialtjänst”, “våld i nära relationer”, “våld mot kvinnor”, “intimate partner violence”, “seeking help” och “stöd”. Vissa av dessa sökord har även kombinerats. Artiklarna har sökts via LubSearch. För artiklarna som valts har även deras referenser gåtts igenom för att se om det finns ytterligare artiklar passande till denna uppsats.

3.2. Teman

Tidigare forskning om hur kvinnojourer arbetar med socialtjänsten är begränsad, likaså forskning kring kvinnojourer i Sverige generellt. För denna uppsats har därför kapitlet om forskningsläget haft fokus att bredda kunskapen om hur det ser ut för kvinnor som söker socialt stöd och hjälp, hur socialtjänsten arbetar med våldsutsatta kvinnor samt hur kvinnors psykiska hälsa kan påverkas. Forskningsläget är uppdelat i tre teman som har relevans för denna uppsats. Det första temat tar upp problematiken som finns kring att få kvinnor söker stöd och hjälp efter att ha blivit utsatt för våld i en nära relation. Det andra temat diskuterar hur socialtjänsten arbetar med ämnet våld i nära relationer och det tredje temat tar upp hur kvinnor kan må efter att ha varit utsatt för våld i en nära relation.

3.2.1. Att söka hjälp som våldsutsatt kvinna

Det sociala stödet efter att ha blivit utsatt för våld är viktigt, trots det är det få som söker hjälp. Belle Liang et al. skriver i deras artikel *A theoretical framework for understanding help-seeking processes among survivors of intimate partner violence* (2005, s.71) om faktorerna som kan påverka kvinnors tankar och känslor kring att söka hjälp och stöd i sin situation utifrån en amerikansk kontext. Hos kvinnor som blivit utsatta för våld av en partner påverkas ofta deras psykiska hälsa till det sämre. Stöd från både formella och informella håll krävs då för att kvinnan ska må bättre, formella håll kan vara polis, socialtjänst, kvinnojour

eller liknande och informella håll kan vara familj och vänner. Enligt Liang et al. kan just stödet från socialtjänst också vara den viktigaste delen för att komma ur våldet helt, kvinnor som mottagit hjälp därifrån har hälften så stor risk att bli utsatt för våld av en partner igen (2005, s.72). Hur kvinnors utsatthet för våld initialt definieras är även det av stor vikt då det kan påverka vilken typ av hjälp och stöd kvinnan söker och därmed om hon kommer att söka det ytterligare. Liang et al. nämner i sin artikel betydelsen av hur professionella definierar problemet med våld i nära relationer och mäns våld mot kvinnor. Det kan ha betydelse för kvinnors bearbetning och process (2005, s.73). Att det är avgörande hur professionella inom socialtjänsten definierar samhällsproblemet våld mot kvinnor skriver även Veronica Ekström om i artikeln *Violence against women - social services support during legal proceedings* (2015, s.662). Hon skriver om hur våld mot kvinnor har blivit ett samhällsproblem och om hur samhället nu förväntas ta ansvar för kvinnorna som utsätts. Än så länge har detta dock inte lyckats då många kvinnor drar sig från att söka hjälp, menar Ekström.

Socialtjänsten i Sverige har många ansvarsområden varav ett är ansvaret över att se till att alla barn växer upp under trygga förhållanden. Enligt Ekström (2015, s.662) är detta en av anledningarna till att kvinnor som blir utsatta för våld av en partner inte söker hjälp hos formella instanser, de oroar sig för att bli ifrågasatta och granskade som mödrar. Liang et al. (2005, s.75) skriver om hur ytterligare en anledning är hur kvinnorna själva ser på våldet de utsatts för. Det är vanligt att kvinnor tvekar på sig själva, övertygar sig själva att våldet kanske inte är så illa som de först trott och förminskar vad de varit med om. Detta för att lättare kunna hantera sin situation. Det finns även kulturella och religiösa aspekter till varför kvinnor inte söker hjälp för våldsutsatthet. Inom vissa kulturer anses det okej att slå sin fru om hon har vanhedrat mannen på något sätt, till exempel genom att ha uppträtt olämpligt. Vidare skriver Liang et al. (2005, s.75) om hur det även inom vissa religioner anses vara en privatsak som ska lösas inom hemmets fyra väggar och inte delas med allmänheten. För dessa kvinnor kan det därför vara svårt att förstå vad de själva är med om, vilket tydliggör vikten av hur samhället faktiskt definierar våld mot kvinnor, som också diskuterats i stycket ovan.

Liang et al. berättar om hur socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor inte alltid är negativ eller otillräcklig, tvärtom är den i många fall mycket hjälpsam (2005, s.78). Det som måste tas i beaktande med problemet om varför få kvinnor söker sig dit är dock hur det påverkar kvinnans liv till det negativa. Det finns en rädsla från kvinnors sida kring hur deras våldsamma partner ska hantera det ifall det kommer fram att hon sökt hjälp och den här

rädslan för sitt liv kan hindra många kvinnor. På liknande sätt finns känslor som stigma, skam och skuld hos kvinnan samt tankar kring hur det ska kännas när hon öppnar upp sig och hennes situation inte längre är privat. Enligt Liang et al. var det 90% av misshandlade kvinnor som uppgav att de inte anmälde det på grund av skam och en rädsla att inte bli trodd, medans 26% uppgav en rädsla för sina liv som anledning att inte anmäla våldet på något sätt.

3.2.2. Socialtjänstens ansvar

I den kvantitativa studien *Self-perceived competence and willingness to ask about intimate partner violence among Swedish social workers* genomförd av Lisa Lundberg och Åke Bergmark (2021, s.191ff.) tillfrågades socialarbetare i medelstora kommuner runt om i Sverige om deras arbete och kompetens kopplat till våld i nära relationer. Frågorna som fokuserades på var hur socialarbetare arbetar med ämnet och hur frekvent, hur socialarbetare själva klassar sig i sin kompetens samt i vilken grad socialarbetare frågar klienter om våld i nära relationer. Studien visade på stor variation mellan olika enheter hos socialtjänsten men överlag rankade sig socialarbetare lågt på både kompetens och arbete med våld i nära relationer. De som uppgav att de genomgått någon form av utbildning inom ämnet de senaste tre åren skattade sig själva högre i frågan om självupplevd kompetens. Lundberg och Bergmark (s.195) menar att utbildning gör att socialarbetare i större utsträckning frågar klienter om våld i nära relationer. Dessutom ökar chanserna att upptäcka våld om socialarbetare ofta frågar klienter. Det var stor variation på vilka som frågar eller inte, mycket beroende på okunskap och osäkerhet angående ens egen kompetens. Författarna (s.198) menar att utbildning krävs för att socialarbetare ska arbeta mer med våld i nära relationer och dessutom få in som rutin att fråga klienter. Det krävs också att nyexaminerade socionomer får vägledning och stöttning inom ämnet för att få in rutinen direkt. Det är fortfarande en stor andel som inte arbetar aktivt med våld i nära relationer och ser sin kompetens som låg, vilket författarna menar kan förbättras genom framförallt utbildning.

I den kvalitativa intervjustudien *Carriers of the troublesome violence - the social services support for female victims of domestic violence* skriven av Veronica Ekström (2018, s.64f.) beskriver hon hur det kan se ut i kommuner runt om i Sverige när kvinnor söker hjälp för våld i nära relationer, utifrån socialarbetarnas perspektiv. Det ser olika ut från kommun till kommun hur en arbetar med ämnet. Det framkommer av intervjupersonerna att det i vissa kommuner finns speciella enheter för våld i nära relationer medan det i vissa fall finns några

socialarbetare på vuxenheten som har ett större ansvar. En av Ekströms intervjupersoner anser att det är viktigt för klienten att möta en socialarbetare med specifik kompetens i ämnet, just för att känna sig trygg i bemötandet och veta att den professionella har arbetat med det innan. Ett problem som ofta uppstår är mängden olika socialarbetare som kvinnan kan möta. Det kan vara en socialarbetare för ekonomiskt bistånd och en som arbetar med barn vilket gör att våldet ofta glöms bort och hamnar åt sidan. Dessutom kan prioriteringen att lösa bostad och pengar göra så att våldet hamnar i andra hand, för att en anser att de mer akuta problemen måste lösas först, enligt Ekströms studie (s.66ff.). Det finns flera förklaringar på varför våldet kan hamna i skymundan, det kan handla om brist på kompetens men även att en har en såpass hög arbetsbelastning att annat prioriteras. Något som också spelar roll är organisationens och chefens stöd, vilka resurser och stöd en får i arbetet med klienten vilket också kan förklara varför det skiljer sig mellan kommunerna. Ekström menar att utbildning är en viktig del i att öka kompetensen i ämnet tillsammans med ett bra samarbete kollegor emellan. Att kvinnor hamnar mellan stolarna beror ofta på dålig kompetens och en osäkerhet i vem som ska ta hand om ärendet. Hade socialarbetare varit mer insatta i ämnet hade det kunnat förbättras, enligt författaren (s.71).

3.2.3. Den psykiska hälsan efter våldsutsatthet

För kvinnor som utsatts av våld av sin partner är risken för problem med den mentala hälsan stor. Detta skriver Sarah Dokkedahl et al. om i deras artikel *The complex trauma of psychological violence: cross-sectional findings from a Cohort of four Danish Women Shelters* (2021, s.2ff.). För dessa kvinnor har det i över 30% av fallen även funnits tecken på diagnosen PTSD (Posttraumatisk stressyndrom). Det framkommer hur symptom på psykiskt våld kan vara depressioner och ångest samt att det är en stor faktor till att drabbas av just PTSD. Det psykiska våldet och skadan det kan göra hamnar lätt i skymundan för det fysiska våldet, många kvinnor upplever dock det psykiska våldet värre än det fysiska. Över 98% av kvinnorna som deltog i Dokkedahl et al.s studie uppgav att våldet de utsattes för av någon i en nära relation bland annat var psykiskt våld. Det psykiska våldet kan handla om kontroll, nedbrytning och förnedring via ord vilket kan ge den som utsätts sämre självkänsla. Artikeln avslutas med en rekommendation om att anställda inom socialt arbete borde få utbildning om kvinnors psykiska och fysiska mående efter våldsutsatthet.

De trauman som en kvinna kan uppleva i en våldsamt relation sätter ofta djupa spår som kan sitta kvar under stora delar av livet. En kan känna rädsla, ilska, skam och skuld men det kan också leda till depression och självska debeteende. Detta skriver Nancy Lutwak (2018, s.378) om i sin artikel *The Psychology of Health and Illness: The Mental Health and Physiological Effects of Intimate Partner Violence on Women*. Som offer för våld i en nära relation kan en behöva uppsöka flera olika instanser för att få hjälp. Det kan vara polis, sjukvård och socialtjänst till exempel. Det framkommer i studien att för att få den hjälp som behövs efter övergrepp behöver en arbeta med kvinnan direkt och ha ett bättre samarbete instanser mellan (s.383). Det menar författaren hade kunnat hjälpa kvinnor som lever med PTSD och andra psykiska samt fysiska besvär efter övergrepp. Catherine Kaukinen och Alfred DeMaris (2009, s.1349f.) diskuterar vidare i sin studie *Sexual Assault and Current Mental Health: The Role of Help-Seeking and Police Response* om personer som blivit utsatta för sexuella övergrepp i USA, hur psykiska besvär som kvinnor kan uppleva efter övergrepp påverkar i vilken utsträckning de söker hjälp. Det kan vara svårt att behöva återberätta och då i sin tur återuppleva övergreppet genom att söka hjälp hos polis eller sociala myndigheter. Enligt författarna kan det öka den psykiska ohälsan hos kvinnan om en blir stämplad som offer och inte anser sig få den hjälp en förväntade sig. Det kan dessutom ske en diskriminering från myndigheter vilket kan öka kvinnors psykiska ohälsa och problem efter övergreppen. Därför söker sig många offer istället till vänner och familj för stöd då en inte känner att en får det stödet som önskas från ansvariga myndigheter.

4. Teoretiska utgångspunkter

Detta kapitel har som syfte att redogöra för teorierna som kommer användas i denna uppsats för att analysera resultatet.

4.1. Erkännande och missaktning

Teorin *erkännande* av den tyske professorn i socialfilosofi Axel Honneth har valts som en teoriansats i den här studien. Teorin valdes med koppling till syfte och frågeställningar och för att kunna appliceras på analysen av empirin. Vi har valt att använda oss av Carl-Göran Heidegrens (2009, s.28ff.) beskrivning av Honneths teori erkännande, teorin har ett fokus på människans individuella självförverkligande och personliga identitet. Detta kan hotas eller brytas ner på grund av missaktning av olika former. I den här studien har fokuset varit på bemötandet från socialsekreterare gentemot våldsutsatta kvinnor samt kvinnojourers stöd till dessa kvinnor, därav valet av teori. Den anses kunna berika uppsatsens analysdel kopplat till kvinnors upplevelser av bemötandet samt hur bemötandet påverkar deras självbild och relation till sig själva. Nedan kommer en mer djupgående ingång på Axel Honneths teori erkännande.

Det finns tre former av erkännande som möjliggör att en uppnår ens individuella självförverkligande som kan beskrivas som en positiv relation till sig själv, menar Honneth (Carl-Göran Heidegren 2009, s.28ff.). Den första formen kallas för *mänskliga primärrelationer* där vänner, familj och erotisk intimitet ingår. Det kan också kallas för kärlek. Nästa form kallas för *rättsligt erkännande* som innebär att individen är en egen person i samhället med samma rättsliga möjligheter som alla andra (politiska och sociala rättigheter som exempel). Den sista formen kallas för *social uppskattning* och innefattar att uppmuntra och vara öppen för andra livsformer, det vill säga andra individer, djur och så vidare, för att också kunna uppskatta sig själv. Genom att uppfylla dessa tre krav anser Honneth att vi som individer kan bli den bästa versionen av oss själva. Vidare beskriver Heidegren de tre former av missaktning som Honneth menar kan förstöra det som individen uppnått genom de tre formerna ovan: fysiska övergrepp (misshandel, tortyr, våldtäkt), rättsberövande (sociala rättigheter fråntas individen) och förnedring och kränkning (stigmatisering, nedvärdering av individen). Genom missaktning förhindras individen att uppfylla sitt erkännande och den

identitet hen antar. Det i sin tur kan förstöra människans självbild utifrån den missaktning som andra individer eller samhället bidrar till. Individen kan på grund av den missaktning känna starka känslor såsom skam och frustration över att inte bli erkänd av andra människor samt att ens självbild försämras (s.31ff.).

4.2. Skam

Ytterligare en teori eller ett begrepp som valts för denna studie är *skam*. Skam är något som ofta framkom under intervjuerna som en känsla kvinnorna på kvinnojourerna kände. Det framkom även i sökningen av den tidigare forskningen om ämnet, därav valet av begreppet skam för denna studie. Den amerikanske sociologen Erving Goffman skriver i sin bok *Stigma, den stämplades roll och identitet* (2020) om stigma och om samhällets påverkan på en individs identitet. Originalen skrev Goffman 1963 på engelska men boken som är läst för denna uppsats är den femte upplagan av den svenska översättningen. Även skrifter av Bengt Starrin, professor i socialt arbete, och Thomas Sheff, amerikansk sociologiprofessor, har lästs för detta kapitel. Starrin utgår från Goffmans teorier och texter om stigma och skam i sina egna publikationer. Ordet stigma härstammar från de gamla grekerna och uppkom som en benämning på fysiska och kroppsliga tecken på en individ för att avskilja denne från resten av befolkningen för att hen gjort något omoraliskt, skriver Goffman (s.23). Genomgående i Goffmans bok om stigma uppkommer begreppet skam, vilket Bengt Starrin skriver om och förtydligar i artikeln *Skam, ojämlikhet och vidgade klyftor* (2018) samt i kapitlet *Skam, stigma och psykisk ohälsa* (2011). En person som är stigmatiserad har ofta en känsla av skam underliggande hela tiden, som påminner en om det som gör en stigmatiserad från början. Denna känsla leder till tankar om förödmjukelse och ännu mer skam, vilket leder till att känslan av skam för personen som känner såhär ökar och ökar (2011, s.97). Skam beskriver och innefattar många olika stora känslor. Starrin skriver om hur den uppstår genom att en ser på sig själv negativt och att det är en övergripande känsla som reglerar hur ens andra känslor tar sig uttryck. Det beskrivs hur skam påverkas av yttre faktorer som socioekonomiska perspektiv, ojämlikhet, status och social klass (2018, s.719ff.).

Bengt Starrin skriver även om skam kopplat till psykisk ohälsa (2011, s.102). Skam är en känsla som är komplex och har flera sidor varav en är att den är mänsklig. En annan som skriver om denna del av skam är professorn Thomas Sheff (2000, s.97). Att göra något som anses fel och skämmigt och därmed vara rädd för att sociala kontakter kan ändras på grund av

det man gjort menar Sheff är den mänskliga och rimliga delen av skam och något vi ska arbeta med att finna oss i och våga känna. Att känna en del skam kan vara bra för oss för att vi då värnar om våra relationer och medmänniskor. Det som kan bli skadligt med känslan, skriver Starrin, är när den blir överväldigande och oproportionerlig, den ohälsosamma sidan av skam (2011, s.102f.). Mycket skam kan för en människa vara nedbrytande, exkluderande och förtryckande. Detta kan ske när känslan inte uppmärksammas utan trycks undan och får växa inom en. Skam kan också leda till ökad stress vilket i sig kan leda till både psykisk och fysisk ohälsa. En annan faktor som kan öka skam samt stress kan vara yttre hot och faror. Detta då det kan påverka ens egen självbild och självuppfattning att vara utsatt för hot, vilket kan leda till skam. Det handlar i grunden om en rädsla för hur andra människor uppfattar en, ifall de uppfattar en negativt. Därför är personer som utsätts för olika typer av påfrestningar, liksom kvinnorna i vår studie, även mer utsatta för den ohälsosamma delen av skam.

4.3. Socialt kapital

Den sista teorin som valts för denna uppsats är *socialt kapital*. Den valdes då det ansågs att teorin kan förklara delar som framkommit i empirin samt i tidigare forskning. Ronald S. Burt (1998, s.3f.) beskriver i sin artikel *The Gender of Social Capital* det sociala kapitalet som människans chans till möjligheter i livet. Han menar att ens sociala bakgrund (där bland annat ekonomi och socioekonomiska förutsättningar ingår) påverkar vilka möjligheter en individ kommer att ha i livet. Vilken information du tar del av i samhället beror på hur stort och vad för sorts nätverk du har i din omgivning. Personer med olika socioekonomiska bakgrunder kommer att matas med olika sorters information vilket i sin tur påverkar vilka möjligheter en har i livet. Francis Fukuyama (2001, s.7f.) beskriver definitionen av socialt kapital som ett slags samarbete mellan två eller fler individer med relationen i fokus, i sin artikel *Social Capital, Civil Society and Development*. Vad för relation individerna har spelar roll för det sociala kapitalet och möjligheterna det bär med sig. Vidare menar Fukuyama att tillit, ärlighet och att en håller sig till det som sägs spelar roll i hur relationen fungerar och hur den utvecklas. Det i sin tur påverkar det sociala nätverket och vilken information som individen tar del av.

Det sociala kapitalet kan alltså påverka vilka möjligheter vi har i livet på grund av den bakgrund vi har och den information vi får ta del av, vilket både Burt (1998, s.3) och Fukuyama (2001, s.7) menar på. I den här studien lyfts våldsutsatta kvinnor upp och deras

erfarenheter av socialtjänsten från kvinnojourers perspektiv. Teorin socialt kapital kommer att användas på materialet om kvinnors upplevelser av stöd från kvinnojourer i mötet med socialtjänsten.

5. Metod och metodologiska övervägande

I detta kapitel förklaras alla delar av metoden för denna uppsats. Inledningsvis beskrivs förförståelsen inför uppsatsen följt av metodval, urval, genomförande av intervjuer, bearbetning och analys, metodens tillförlitlighet och begränsningar samt forskningsetik. Avslutningsvis kommer en del om uppsatsen arbetsfördelning.

5.1. Förförståelse

Vår förförståelse inför detta ämne kommer från flera olika håll. Dels från att vi är kvinnor och har våra egna upplevelser och erfarenheter med grunden i våra kön men även från det som skrivs i media och på olika plattformar om ämnet våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Just kvinnojourer är delen vi inte har så mycket förkunskap om, däremot har vi genom vår utbildning till socionomer fått ett perspektiv från socialtjänsten och det sociala arbetet. Alla dessa delar påverkar hur vi ser på ämnet för denna uppsats även om vi försökt hålla ett neutralt förhållningssätt.

5.2. Metodval

Metoden för insamling av material för denna uppsats var *semistrukturerade intervjuer*. Uppsatsen syftar på att undersöka ett samhällsligt fenomen genom att fråga anställda på kvinnojourer om deras upplevelser (Ahrne & Svensson 2015, s.8). Steinar Kvale och Svend Brinkmann skriver hur det med intervjuer skapas kunskap tillsammans, mellan intervjuaren och intervjupersonen, genom samtal (2014, s.34). En fördel med valet av denna metod är flexibiliteten kring hur intervjun utformas, vi kan anpassa frågorna under intervjuens gång samt ställa dem i den ordning som passar den enskilda respondenten, enligt Ulla Eriksson-Zetterquist och Göran Ahrne (2015, s.38). Intervjuguiden för denna uppsats är skriven med ett antal semistrukturerade frågor, detta för möjligheten att kunna jämföra svaren från intervjuerna med varandra. De semistrukturerade frågorna är dock övergripande för att ge respondenterna utrymme att svara på frågorna så som de önskar samt för att ge oss möjlighet att ställa följdfrågor där det anses behövas. Någon fråga kanske redan besvaras i en tidigare fråga, då finns möjligheten att möblera om bland frågorna så de passar den enskilda respondenten.

5.3. Urval

Alan Bryman (2018, s.496) skriver om ett målstyrt urval i kvalitativ forskning. Ett sådant urval görs när en strategiskt väljer ut vilka personer eller enheter en vill ha med i sin studie så att de är relevanta för studiens syfte och frågeställningar, vilket är fördelen med denna typ av urval. En nackdel kan vara att då det inte är ett slumpmässigt urval är det vi som genomför studien som styr, vilket kan påverka vilken typ av information som framkommer. I denna studie är ett målstyrt urval gjort då kvinnojourer har sökts upp för att se om de passar för studien, via paraplyorganisationerna Roks och Unizon. De kvinnojourer som valts ut har ansetts passa för studiens syfte och för att besvara forskningsfrågorna.

Initialt skickades ett mail ut till elva olika kvinnojourer runt om i Skåne och Halland med en förfrågan om de kunde tänka sig att delta genom att bli intervjuade. I mailet var syftet samt kort information om intervjuens tillvägagångssätt beskrivet. Två kvinnojourer svarade på mailet och då med svaret att de inte kunde hjälpa oss, resterande återkom inte. Ett beslut togs därför att ringa till kvinnojourerna med förhoppning att snabbare få svar samt att kunna förklara mer om studien. Samtal gjordes till åtta kvinnojourer i Skåne och Halland varav sex direkt svarade att de ville delta och ställa upp på en intervju. De resterande två kunde inte delta av olika skäl. Därmed blev det sex intervjuer för denna uppsats. Dels eftersom det fanns svårigheter i att rekrytera intervjupersoner och tiden var begränsad men även på grund av att det under intervjuernas gång framkom mycket liknande men även olika svar på frågorna. Beslutet togs då att det fanns tillräckligt med material för syftet och frågeställningarna i denna uppsats med hänsyn till resterande faktorer.

5.4. Genomförandet av intervjuer

Inför varje intervju skickades ett mail ut till personen som skulle intervjuas med en intervjuguide (se bilaga 1) och en informationsblankett (se bilaga 2). En av intervjuerna skedde på plats med personen och de resterande fem hölls digitalt via zoom, samtliga tog mellan 30-45 min. Vi båda var med på alla intervjuer utom en, där en av oss själv höll i intervjun. I resterande ställde endast en av oss frågor. Den som inte intervjuade antecknade under tidens gång och flikade in med frågor om det behövdes, vilket Ulla Eriksson-Zetterquist och Göran Ahrne (2015, s.49) beskriver som fördelaktigt. Det beslutet gjordes för att underlätta för intervjupersonen att veta vem som ställer frågorna samt för att

inte röra till det för oss. I början av varje intervju förtydligades också samtycket och det frågades om det var okej att spela in samtalet. Samtliga intervjupersoner gav samtycke till detta. Samtalet spelades in på en mobiltelefon samtidigt som det också togs anteckningar. Under tiden ljudfilerna fanns på mobiltelefonen var molntjänster och dylikt avstängda för att garantera att det inte sprids. Efter att uppsatsen är färdig och bedömd kommer alla ljudfiler och inspelningar raderas.

5.5. Bearbetning och analys

Bearbetningen av materialet inleddes genom att transkribera intervjuerna för att få dem i textformat. Transkriberingen skedde genom att lyssna igenom och skriva ner exakt vad som sades i ett dokument. En fördel med denna typ av transkribering, enligt Ulla Eriksson-Zetterquist och Göran Ahrne, är att en under tiden en lyssnar och skriver ner även analyserar materialet automatiskt vilket sedan underlättar vid bearbetning (2015, s.51). Jens Rennstam och David Wästerfors skriver i samma bok om hur en ska bli bekväm med sitt material genom att läsa igenom texterna flera gånger, vilket gjordes för denna studie (2015, s.222ff.). Transkriberingarna lästes igenom av oss båda, var för sig ett flertal gånger, och jämfördes sedan med vad som markerats i texterna under genomläsningen. Därmed började processen att koda materialet. Till en början lästes texterna igenom spontant för att se vilka citat, begrepp eller meningar som framkom. Därefter färgkodades materialet i olika färger kopplat till olika kategorier som framkommit under genomläsningen. Detta gjordes av oss båda var för sig för att sedan jämföra vad som markerats. Sedan skrevs de koder och teman som framkommit in i ett dokument under olika rubriker för att strukturera upp materialet. Ett problem som kan framkomma under kodning är att texten tas ur sitt sammanhang, enligt Bryman (2018, s.701). Därför har det i den här studien för det mesta valts ut större textstycken för att få med hela sammanhanget från intervjun.

Under kodningens gång framkom olika teman som vi utgick från. De temana är:

- Bemötande från socialtjänsten
- Stöd från kvinnojourer
- Kvinnors inställning till socialtjänsten
- Möjligheter med stöd från kvinnojourer i mötet med socialtjänsten
- Hinder med stöd från kvinnojourer i mötet med socialtjänsten
- Hur socialtjänsten bör arbeta framåt

Det framkom även några teman som valdes att inte ha med i analysen för att de inte passade in med syfte och frågeställningar. De temana var: kvinnornas kunskap om socialtjänsten, skillnader i bemötande mellan olika grupper (hedersvåld till exempel) och vad vi som blivande socionomer kan tänka på inför vår yrkesroll. Temana tas med i detta kapitel ändå för att uppmärksamma att andra teman också framkom från materialet.

I den här studien har en *tematisk analys* använts i analysen. Det innebär att teman har framkommit i samband med kodningen av materialet som sedan lyfts fram som centrala i resultatet. Alan Bryman (2018, s.703ff.) skriver om repetition som grundläggande för en tematisk analys, där repetition av olika begrepp och fenomen kan räknas in som ett tema. De teman som framkommer används sedan i analysen tillsammans med teori och tidigare forskning. Grunden i en tematisk analys menar författaren handlar om sökandet efter teman och att sedan kunna motivera och applicera dem tillsammans med övrigt material. I den här studien har teman framkommit under kodningens gång, de har valts ut med utgångspunkt i studiens syfte och frågeställningar. I analysen har sedan citat och delar som upprepas i empirin analyserats tillsammans med teori och tidigare forskning.

5.6. Metodens tillförlitlighet och begränsningar

Tillförlitlighet i kvalitativ forskning innebär att säkerställa en undersöknings kvalitet, skriver Alan Bryman (2018, s.465ff.). Tillförlitligheten består av fyra delar med kriterier vilka är; *trovärdighet, överförbarhet, pålitlighet* samt en *möjlighet att styrka och konfirmera*. Med trovärdighet menas att studien genomförts enligt de kriterier och regler som finns och att studiens resultat visas för personerna som deltagit i den, vilket är hur denna studie genomförts. Överförbarheten, ifall studien hade fått liknande resultat om den genomförts igen, är inte lika lätt att säkerställa. Denna studie har genomförts med kvalitativa intervjuer, sex stycken, och det är möjligt att svaren som framkommit hade sett annorlunda ut om det varit andra personer som intervjuats. På liknande sätt är det vi som intervjuar som påverkar intervjun med egenskaper och föreställningar som andra personer kanske inte hade haft vid en intervju. Pålitligheten för denna studie uppfylls genom att hela processen under studiens gång redovisas och är transparent här i uppsatsen och varje steg förklaras noggrant. Vidare skriver Bryman om hur kvalitativ forskning oftast utgår ifrån empiri av ett fåtal personer och deras upplevelser, motsvarande kvantitativ forskning som kan innefatta empiri från många

tusen, vilket kan göra att studier skiljer sig åt trots att syftet och forskningsfrågorna är samma. Det är därför viktigt att utförare av studien handlar i god tro och håller sig neutral under studiens gång, vilket är vad det fjärde kriteriet, en möjlighet att styrka och konfirmera, handlar om (2018, s.470). Genom att hålla våra privata åsikter borta från intervjuerna och resten av delarna så gott det går uppfylls kravet om att vi ska vara neutrala. Vad som framkommer från tidigare forskning, teorier och empirin ska vara det som syns i texten, även om det vid analysen är vi som påverkar hur vi uppfattar och analyserar delarna tillsammans.

Begränsningar finns för denna studie, varav en tillkommer genom att personerna som intervjuas arbetar för organisationerna som ska undersökas. Frågor ställs till personer som arbetar på kvinnojourer om deras arbete med kvinnor i kontakt med socialtjänsten. Personerna som intervjuas kan därför möjligtvis agera partiskt i sina svar för att gynna sin organisation vilket kan behövas tas i beaktande vid resultat och analys. Svaren på frågorna hade eventuellt sett annorlunda ut om intervjupersonerna istället kom från exempelvis socialtjänsten. En annan begränsning med studien är att de som intervjuas är personal på kvinnojourer och intervjuas om hur de anser att bemötandet från socialtjänsten gentemot deras klienter ser ut. Svaren kommer därför inte direkt från kvinnorna som är de som söker stöd hos socialtjänsten utan från personalen på kvinnojourens, därmed är det deras tankar och egna erfarenheter som kommer fram. Det är därför bra att vara medveten om att svaren kanske hade sett annorlunda ut om kvinnorna själva hade intervjuats eftersom att det förmodligen hade givit en tydligare bild över deras erfarenheter.

Kvalitativ forskning har fått kritik, vilket Bryman skriver om (2018, s.484). Bland annat om hur den är subjektiv och påverkad av forskaren och hen som person, vilket ju är fallet i denna studie då det är våra erfarenheter och intressen som styr vad studien har för syfte och innehåll. Likaså är det svårt att replikera denna studie helt just eftersom den styrs av den som genomför den, vilket Bryman också skriver om som en del av kritiken. Att applicera resultaten av denna typ av studie som en sanning i samhället finns även det kritik mot. Det är så få som intervjuas jämfört med antalet invånare i Sverige att det är svårt att säga att vad som sägs i intervjuerna gäller för den stora befolkningen. Alla dessa delar är vi medvetna om under tiden denna studie genomförs och det diskuteras kontinuerligt, dock är det svårt att undvika med denna typ av studie.

5.7. Forskningsetiska överväganden

Enligt etikprövningslagen (EPL 1 §) ska all forskning “som avser människor och biologiskt material från naturen” prövas om det kan anses vara etiskt försvarbart enligt lagen. Då ska mänskliga rättigheter och individens frihet beaktas. Sara Eldén (2020, s.37f.) skriver dock om ett studentundantag. Det innebär att studenter på grund- eller avancerad nivå inte omfattas av etikprövningslagen. Eldén menar att det grundar sig i att studenter inte bedriver forskning och därför inte behöver gå under samma principer. Det innefattar den här studien som skrivs av studenter på socionomprogrammet, det vill säga på grundnivå. Trots detta undantag för studenter har de fyra forskningsetiska principerna följts under den här studiens gång.

Det finns fyra forskningsetiska principer som en ska förhålla sig till i forskning. Eldén (s.30f) förklarar kraven: *informationskravet* innebär att en ska informera respondenterna om studiens syfte och om de villkor som ingår i deltagandet. I den här studien har informationskravet uppfyllts genom att en informationsblankett och intervjuguide skickats ut till alla intervjupersoner där studiens syfte tydligt förklaras (se bilaga 1 och 2). *Samtyckeskravet* specificerar respondentens rätt att själv bestämma över sitt deltagande och här ska även personens samtycke samlas in. Här förtydligas dessutom att respondenten kan avbryta sin medverkan när hen vill utan några konsekvenser. Samtycke från samtliga deltagare har samlats in muntligt inför varje intervju och personens rätt att dra sig ur när hen vill har också förtydligats i informationsblanketten, samt inför varje intervju. I princip nummer tre, *konfidentialitetskravet*, förklaras att personuppgifter ska förvaras så att obehöriga inte kan ta del av dem och dessutom ska intervjupersonerna ges konfidentialitet, det vill säga att de är anonyma och att datamaterialet inte sprids till någon obehörig. Datamaterialet som samlats in i den här studien har transkriberats och förvarats säkert på datorer utan molntjänst. Ljudinspelningar samt transkriberingar kommer att raderas när uppgiften är examinerad och godkänd. Intervjupersonerna är dessutom helt anonyma i studien. *Nyttjandekravet* är den sista principen som innebär att insamlade uppgifter om individer i studien endast får användas i forskningsändamål. Datamaterialet från den här studien läses endast av oss studenter, handledare och möjligtvis examinator, ingen obehörig har haft tillgång till materialet. Dessa fyra forskningsprinciper skriver Eldén att forskaren ska ta hänsyn till och anpassa till sin studie för att försäkra sig om att studien uppnår de etiska kraven.

Etiska dilemman har diskuterats kontinuerligt i den här studien oss studenter mellan samt med handledare för att säkerställa deltagarnas anonymitet och samtycke. De som intervjuas är vuxna personer och fokus ligger på deras yrkesroll och organisationens arbete med klienterna, vilket anses säkert för intervjupersonerna då fokus inte ligger på deras personliga liv och erfarenheter. Därför anses det dessutom vara en liten risk att de medverkande tar skada av genomförandet av studien. Eldén (2020, s.101) beskriver också skillnaden mellan olika sorters intervjuer och hur forskningsetiken då bör tillämpas. En telefonintervju skiljer sig till exempel från en djupgående intervju som sker flera gånger med samma person. Där är det också viktigt att som forskare vara medveten om maktskillnader som kan uppkomma samt relationen en kan skapa, menar Eldén. I den här studien har intervjuerna skett digitalt via zoom och i verkligheten vilket gör att de etiska principerna måste tillämpas på ett rättssäkert sätt. Utifrån det som diskuterats ovan har kraven säkerställts.

5.8. Arbetsfördelning

Arbetsfördelningen för detta arbete har varit jämnt fördelat mellan båda. Inför varje dag har det tydliggjorts vad som ska göras under dagen, om det finns något att diskutera eller om någon nytt kommit upp sen sist. Vid vissa tillfällen har arbetet delats upp för enklare arbete men det har alltid funnits en diskussion om varje del med en tydlig genomgång efteråt. I arbetet med att hitta intervjupersoner har mail och telefonsamtal jämt fördelats. Båda har medverkat under alla intervjuer utom en där den ena inte kunde delta av personliga skäl. Transkriberingen har också gjorts av båda två, då det var sex intervjuer transkriberades tre var. Allt material kodades av båda två i omgångar. Det gjorde att båda två fick läsa igenom materialet och skaffa sig en uppfattning om det. Analysen började sedan att göras tillsammans men delades sedan upp något för att underlätta skrivandet. Den slutgiltiga genomgången av arbetet innan inlämning gjordes noggrant av båda två ett flertal gånger. Det har under arbetets gång diskuterats arbetsfördelning och vem som ska göra vad. Det har funnits en bra kommunikation som gjort studien jämnt fördelad mellan båda två, vilket vi båda anser.

6. Resultat och analys

I detta kapitel redovisas och analyseras resultaten av empirin. Empirin kommer redovisas genom citat från intervjuerna som sedan kommer att analyseras tillsammans med teorierna samt det tidigare kunskapsläget. Kapitlet är upplagt så att analysen utgår från de tre frågeställningarna. Under varje frågeställning kommer temana som är kopplade dit och därefter analysdelen.

6.1. Hur ser stödet från kvinnojourer ut till kvinnor i kontakt med socialtjänsten?

6.1.1. Stödet till kvinnor från kvinnojourer

I det här avsnittet framkommer hur stödet från kvinnojourer ser ut till kvinnor som söker någon typ av stöd från socialtjänsten. Samtliga intervjupersoner har berättat att kvinnojourer kan finnas behjälpliga för kvinnor som behöver deras stöd och samtliga har även berättat att utformningen av stödet är upp till kvinnan.

A: En del av de kommer och säger att nu, nu har jag panik för jag måste på det här mötet och jag vet inte hur jag ska göra, kan ni följa med, kan ni hjälpa mig så. Och en del kommer på samtal och så småningom utkristalliseras sig nån slags problematik och då kan jag fråga i samtal beroende på litegrann vad det är också så kan jag fråga vill du ha stöd i det här, eller också i, i väldigt många fall så frågar de efter det själv under samtalets gång. Och sen så småningom så, man följer med i hela hela vägen från att det börjar strula till att det blir full panik och då nån gång under resans gång så uppkommer behovet och då frågar dem.

Här berättar intervjuperson A om hur det kan se ut när en kvinna ber om stöd från kvinnojouren. Hur det framkommer att det finns ett behov av stöd menar A kan se olika ut, ibland erbjuder personal på kvinnojourerna det och ibland är det kvinnan själv som ber om det. Stödet som kvinnojourer kan ge till kvinnorna i sin kontakt med socialtjänsten skiljer sig från kvinna till kvinna, vilket även intervjuperson B berättar om.

B: Det kan vara allt och det utgår vi helt ifrån vad kvinnan har för behov, men det vanligaste är, säg att vi har en kvinna här som vi bedömer att nej men det är för farligt för henne att gå hem nu till exempel, då kan vi hjälpa henne. Annars kanske det är för jobbigt för henne själv, hon har kanske redan berättat sin historia och så kan vi ringa till den delen på socialtjänsten som jobbar med det och berätta att nu har vi Anna här som har det här problemet, hon har berättat detta och detta för mig hon behöver söka skydd till exempel eller hon behöver annan hjälp och då kanske de kommer hit om det är *stad* eller så kanske vi går med henne dit om hon vill det, om hon är i riktigt risigt skick liksom, vilket inte är så ovanligt, kan vi gå med henne dit och sitta med. För hon har kanske byggt en allians med oss så är vi med henne dit eller så är det bara att ringa och förmedla kontakt eller säga att du kan ringa hit för att få den här hjälpen.

Intervjuperson B beskriver hur kvinnorna som söker sig till kvinnojourerna ofta bygger en allians med dem som arbetar där. På grund av kvinnornas utsatta situationer är det ofta de inte har någon annan person nära som kan hjälpa dem. Detta går att koppla till begreppet socialt kapital som Francis Fukuyama skriver om (2001, s.7f.). Ens sociala kapital, vilka människor en har runt om sig och ens relationer till dem, påverkar vilka möjligheter en har i livet. För en kvinna som behöver lämna en våldsamt relation kan det underlätta att ha människor nära sig som kan hjälpa henne att lämna, jämfört med om hon är ensam utan sin partner. Kvinnojourerna kan i dessa fall fungera som våldsutsatta kvinnors sociala kapital vilket ger kvinnorna ökade möjligheter till att lyckas ta sig ur en negativ relation.

Vad kvinnorna behöver för stöd och hjälp är upp till kvinnorna själva och kvinnojourerna kan bistå med nästan vad som helst. Tanken är dock inte att personalen på kvinnojourerna ska följa med hela tiden utan stötta kvinnorna så att de klarar av det själva, berättar intervjuperson F.

F: Nä det finns ingen gräns men samtidigt är det ju hjälp till självhjälp, det är ju inte så att vi följer med när vi märker att vi inte har nån koll då behöver vi avsluta vår medföljning men annars har vi ingen gräns. Vi kan följa med allt från möten till tingsrätt till stödsamtal till allt.

Hjälp till självhjälp nämner intervjuperson F och syftar på att målet är att arbeta för att stärka kvinnors självkänsla och tankar om att de klarar av saker själva. För många kvinnor som söker sig till kvinnojourer, för att de är eller har varit i en våldsamt relation, kan självkänslan

vara nedbruten. Begreppet skam kan här förklara den psykiska förändringen hos dessa kvinnor. Bengt Starrin skriver om hur yttre faktorer som hot och våld kan öka känslan av skam, vilket i sig kan leda till en nedbrytning av ens psykiska hälsa (2018, 102f.). Skammen dessa kvinnor kan känna kan ha gjort att deras självbild tagit skada samtidigt som den kan leda till ökad stress. Vidare skriver Starrin om hur mycket stress kan öka risken för att drabbas av kroniska sjukdomar. Med detta i beaktande kan en slutsats dras att kvinnor som utsätts för våld i en nära relation är utsatta på flera olika sätt.

I flera intervjuer berättar intervjupersonerna om hur en del av deras arbete gentemot att hjälpa kvinnorna handlar om att informera dem om socialtjänstens och deras arbete. Enligt kvinnojourerna är det ett stort antal av kvinnorna som söker sig till dem som har begränsad eller ingen kunskap av vad socialtjänsten gör och vad de kan hjälpa dem med. Detta trots att socialtjänsten, som Belle Liang et al. skriver, kan vara ett stort och viktigt hjälpmedel för att ta sig ur en våldsam relation och inte falla tillbaka i den (2005, s.72). Kvinnojourerna vill försöka motverka detta.

F: Asså vi utgår från att om man behöver socialtjänsten då, då ska man höra av sig till den. Så vi försöker ju dels berätta vad socialtjänstens anda är och att deras uppgift är att hjälpa den boende, och då jobbar vi ju från att förmedla det till den sökande så den har en positiv bild.

Intervjuperson F berättar om hur de arbetar med att ge kvinnorna hos dem en positiv bild av socialtjänsten samtidigt som de informerar dem om vad socialtjänsten finns till för. Att detta är ett av alla sätt kvinnojourer arbetar med att stötta kvinnor framkommer i flera intervjuer. Liknande berättar intervjuperson E.

E: Då kan vi säga det ja men du vet att den här myndigheten kan hjälpa dig eller socialtjänsten kan hjälpa dig med detta.

Att många inte vet vad socialtjänsten kan hjälpa till med kan även det kopplas till socialt kapital. Med begränsat socialt nätverk kan det vara svårt att veta andra situationer än ens egen. Fukuyama skriver om hur typen av relation två individer emellan spelar roll i det sociala kapitalet (2001, s.7f.). Det kan då vara en väg för kvinnor att få veta mer om deras möjligheter och vilka insatser det finns via de arbetande på kvinnojouren som de ofta bygger

en slags relation och tillit till. En annan aspekt kan vara att det på en kvinnojour främst byggs relationer kvinnor mellan kvinnor.

D: Vi är kvinnor som stöttar andra kvinnor och kan visa dom lite vilka alternativ dom kan ha och hur andra kvinnor kan ha gjort.

Intervjuperson D beskriver en teori om hur kvinnor lättare känner sig trygga på en kvinnojour bland annat på grund av att det främst är kvinnor som tar hand om kvinnor. En fråga väcks då om varför kvinnliga socialsekreterare inte kan erbjuda denna trygghet i samma utsträckning?

6.1.2. Bemötandet från socialtjänsten

I den här delen framkommer de arbetande på kvinnojourernas uppfattning och erfarenhet av bemötandet från socialtjänsten gentemot kvinnorna som söker hjälp, samt bemötandet mot personalen från kvinnojouren. Upplevelsen av bemötandet skiljer sig åt mellan intervjupersonerna, det framkommer både positiva och negativa sidor. Dessutom lyfts det upp en skillnad om personal från kvinnojourer följer med på mötet eller inte.

A: Det kan ibland kan det vara så att om någon av oss följer med på till exempel ett samtal med handläggare.. så vissa handläggare tycker att det är ja men det är okej, ni får följa med in när vi pratar, vissa handläggare tycker att det är jobbigt att ha oss med.

Intervjuperson A nämner här skillnaden mellan olika handläggare, hen menar att vissa tycker det är okej att de följer med på möten medan vissa tycker det är jobbigt. Här kan bilden av att känna sig övervakad som socialsekreterare stärkas och att inte veta hur en ska hantera situationen när personal från kvinnojouren följer med. Intervjuperson E nämner också nedan att det kan vara skillnad mellan olika socialsekreterare, men även att det kan skilja sig mellan kommun och arbetsbelastning:

E: Det är också lite individuellt, jag har både bra och dåliga erfarenhet eller mindre bra erfarenhet också beroende på vilken kommun och hur mycket man har att göra.

Här nämner intervjuperson E att det kan skilja mellan olika kommuner men också beroende på arbetsbelastning. E beskriver också att hen har olika erfarenheter från socialtjänsten beroende vem det är en möter, att det både finns bra och mindre bra exempel. Här kan det också lyftas fram en anledning till att bemötandet från socialtjänsten överlag anses som negativ, arbetsbelastning och resurser spelar in i hur mycket tid som kan läggas ner på varje klient. Så trots att det kan arbeta kvinnor på socialtjänsten också (som väcks som en fråga i temat ovan) kan det vara andra aspekter som påverkar, såsom arbetsbelastning, organisation och resurser.

A: Det är en större del än jag faktiskt skulle önska som får sina, vad ska man säga sina fördomar bekräftade litegranna, de kommer tillbaka och har fått en, de har upplevt kontakten med socialtjänsten som inte så jättepositiv. Jag vet inte riktigt vad det beror på, man säger många gånger att de har inte blivit lyssnade på eller de upplever sig inte hörda och inte sedda av socialtjänsten, det är vad de förmedlar till oss. Sen finns det några, och jag skulle säga de är inte jättemånga, men det finns en och annan som säger att de faktiskt har fått en bra hjälp via socialtjänsten men tyvärr upplever jag att det är många som ger en ganska negativ bild faktiskt. Och kommer tillbaka till oss igen, ofta går de ju i samtal och så vidare här och då kommer det upp ganska ofta i samtalssituationerna hur de, att de upplever kontakten som negativ.

Intervjuperson A fortsätter här prata om bemötandet, hen beskriver att kvinnorna oftast uppfattar bemötandet som negativt men att en del klienter också har en positiv uppfattning. Carl-Göran Heidegrens (2009, s.30ff.) beskrivning av Honneths teori om missaktning kan här kännas igen. Kvinnorna ser sig inte sedda eller lyssnade på, enligt intervjuperson A, vilket kan påverka deras självutveckling. Det kan gå under Honneths definition förnedring och kränkning då individen inte känner sig lyssnad på och förminskad i sin situation men även rättsberövande då kvinnan kanske inte får sina rättigheter uppfyllda, åtminstone utifrån vad hon upplever är det rätta.

Intervjuperson B här nedanför beskriver också kvinnans känsla när hon inte anser sig bli lyssnad på av socialtjänsten samt att en kan benämna våldet som något annat än just våld.

B: Man väljer att benämna våldet inte som våld utan som andra saker som vi har varit med om flera gånger, att man pratar om det som en föräldrakonflikt till exempel vilket

det inte är, utan det är mannen som slår kvinnan och barnen och så vidare. Det tar otroligt hårt på kvinnorna när man inte heller kan prata om det utifrån hur kvinnor berättar att det är, så kan det göra att relationen försämras och försämras och det blir svårt.

Detta kan också kopplas till Honneths beskrivning av missaktning hos en individ, som i sin tur försvårar erkännandet. Genom att inte benämna det som våld, vilket kvinnorna beskriver det som, sker en förnedring gentemot kvinnan och det hon har varit med om. Det blir en kränkning gentemot hennes egna upplevelser, vilket Heidegren (2009, s.30ff.) beskriver som en av delarna i den missaktning som kan ske för individer. Personen kan på grund av det bemötandet känna skam och frustration. De känslorna försvårar sedan i sin tur kvinnans rättsliga samt sociala erkännande, vilket Honneth beskriver som två av tre grunder till erkännande för individen. Den tredje formen, fysiska övergrepp, har kvinnan i många fall redan upplevt i våldet i sig. Därför är det viktigt att inte även de andra två formerna kränks. Det visar på det viktiga att benämna våldet som faktiskt våld och inte någon annan förklaring, som intervjuperson B pratar om, så att kvinnan i fråga känner sig sedd och får det erkännande som hon behöver för att öka sin självbild och må bättre. Vikten av att benämna det som faktiskt våld är även något som Liang et al. (2005, s.73) skriver om i deras artikel. Det kan påverka vilket bemötande kvinnan får och om hon kommer att söka hjälp eller inte. Författarna beskriver det även som viktigt för kvinnans psykiska mående och hennes bearbetning av våldet.

D: Det finns handläggare som är fantastiska som som kan dom här frågorna som ger ett jättebra bemötande och det finns dom som är på helt fel plats i livet [...] men det är ju i synnerhet viktigt när det gäller den här typen av, av arbete där man möter dom allra mest utsatta människorna som redan ja kanske inte har så stort förtroende för myndigheter och därför har jättemycket skuld och skam för att dom har hamnat i den situationen.

Här lyfts också upp både positiva och negativa exempel på bemötande från socialsekreterare, enligt intervjuperson D. Hen lyfter också upp kvinnornas överlag bristande tillit gentemot myndigheter och vikten av ett bra bemötande till dessa väldigt utsatta kvinnorna. Intervjuperson D nämner att kvinnorna känner skuld och skam för att det har hamnat i den situationen. Bengt Starrin (2011, s.102f.) beskriver just skam som en rädsla individen har

över hur andra människor kommer att uppfatta en. Han skriver också att skam kan leda till en sämre självbild och i sin tur psykisk ohälsa, på grund av yttre faktorer. Att känna skam över sin situation och då i sin tur känna att en inte blir lyssnad på kan förstärka den känslan hos kvinnan.

6.2. Vilka hinder finns för kvinnor med stöd från kvinnojourer i deras kontakt med socialtjänsten?

6.2.1. Kvinnors inställning till socialtjänsten

Här presenteras kvinnors inställning till socialtjänsten och det stöd som erbjuds. Utifrån intervjuerna har det framkommit att kvinnors generella inställning till socialtjänsten är negativ men flera olika utgångspunkter lyfts fram i avsnittet. Ett genomgående tema som lyfts fram hos alla intervjupersoner förutom en handlar om en rädsla hos kvinnorna att socialtjänsten ska ta deras barn, den rädslan kan också grunda sig i hot från partnern.

F: Särskilt om dom har barn för dom har sett och hört i media att om man kontaktar socialtjänsten och har barn och berättar om våld så finns det en risk att man tar deras barn.

Här beskriver intervjuperson F den rädslan hos mammor som söker hjälp för våld, att de är rädda för att barnen ska omhändertas i samband med det. Att bli ifrågasatt som mamma är något som Veronica Ekström också skriver om i sin artikel: *Violence against women - social services support during legal proceedings* (2015, s.662). Hon menar att det kan påverka i vilken utsträckning personen söker hjälp av olika instanser eller om hjälpen söks överhuvudtaget. Kvinnan kan ha en rädsla för att bli ifrågasatt som mamma och att det ska kunna påverka vårdnaden av barnen, vilket också framkommer i intervjuerna.

D: Många kvinnor har ju blivit matade av förövarna att går du till socialtjänsten eller anmäler så tar dom barnen och det är asså en påtaglig rädsla för många kvinnor.

Här nämner intervjuperson D att förövaren kan vara den personen som påverkar kvinnans syn på socialtjänsten. Det kan finnas hot om att de ska omhänderta barnen om kvinnan går till

socialtjänsten eller anmäler till polisen till exempel. Det är även något som intervjuperson C nämner här nedan:

C: De som placeras hos oss har ofta en väldigt positiv bild, får en väldigt positiv bild av socialtjänsten. De kan vara väldigt oroliga och mycket oro handlar också mycket om männen de levt med, de har tyckt att de är väldigt charmiga och manipulativa och att ingen kommer tro dem. De kommer lura socialtjänsten, de inte förstå hur farlig han är och det kan ju vara det som inledningsvis kan vara mest skrämmande.

Intervjuperson C lyfter fram att det utifrån hens erfarenhet finns en positiv bild av socialtjänsten hos kvinnorna. Hen menar på att det snarare kan handla om rädslan att förövaren kan manipulera socialtjänsten mot henne och att ingen kommer tro henne i det skedet. Det kan också finnas en rädsla att förövarens våld och hur farlig han är inte tas på allvar. Detta är även något som Liang et al. (2005, s.78) lyfter fram. Kvinnan kan vara rädd och orolig över hur mannen ska reagera och att han kan bli våldsam om hon söker hjälp från olika instanser. Förutom rädslan för partnern och att inte bli trodd lyfter C fram en mer positiv bild.

B: Dels att de är rädda för vad som kan hända på socialtjänsten för hon kanske lever i en relation som är jättefarlig för henne och barnen men också för att det är skamligt att leva som de gör, många kvinnor känner skam och därför vill de komma hit istället.

Här lyfts också skam fram som en anledning till att en inte söker hjälp eller har en negativ bild av socialtjänsten. Bengt Starrin (2018, s.719f.) beskriver skam som en överväldigande känsla hos individen där en ser ner på sig själv. Känslan kan också påverka ens självkänsla och psykiska mående, vilket i sin tur påverkar i vilken utsträckning en söker hjälp. Social klass och position i samhället kan också påverka individens skamkänsla, menar Starrin. Det kan då också ha en påverkan på känslan av skam som kvinnan får i mötet med socialtjänsten.

A: Det är förvånansvärt många som bara ser socialtjänsten som negativ. Man ser dem som skrämmande, man ser dem som dömande, man ser dem som ett hot istället för att kunna se dem som det är faktiskt, så att här kan man få hjälp och stöd. Men förvånansvärt många som ser dem som något farligt och sen heller inte vet vad exakt det är man kan få hjälp med, väldigt många.

Intervjuperson A beskriver här att den generella bilden hos förvånansvärt många kvinnor gentemot socialtjänsten är negativ. Kvinnan har från början en dålig bild och ser dem som ett hot istället för ett stöd. Catherine Kaukinen och Alfred DeMaris (2009, s.1349f.) beskriver kvinnors benägenhet att söka hjälp från olika myndigheter efter att ha blivit utsatt för våld. Många kvinnor kan söka sig till vänner och familj istället för där vet personen vilket stöd som väntar. Har stödet hos sociala myndigheter inte levt upp till det en hoppas är risken liten att en söker sig dit igen, det kan också påverka det psykiska måendet hos kvinnan.

6.2.2. Hinder med stöd från kvinnojourer

I den här delen presenteras de hinder som finns för kvinnojourer i stödet till kvinnor i kontakt med socialtjänsten, som framkommit under intervjuerna. Hindren som de som arbetar på kvinnojourerna identifierar handlar främst om skillnaden mellan deras organisationer och socialtjänsten och därmed skillnaderna i deras arbetssätt och synsätt på olika situationer.

B: Vi driver ju en del av kvinnojourrörelsen som jobbar från ett liksom tydligt feministiskt perspektiv och utifrån de strukturerna man tänker då, och det gör man ju inte på socialtjänsten. Så att ibland kan det finnas en viss konflikt i hur vi ser på ärenden och hur vi ser på, och hur vi ser på hur man ska hantera [...] De tycker ju vi har fel precis som att vi tycker de har fel ibland så att ibland är det tydligt att vi jobbar utifrån olika håll att se på saker och ting men att vi är alla där ändå för att hjälpa människan på något vis.

På frågan om vilka svårigheter eller hinder det finns för kvinnojouren i arbetet med socialtjänsten svarar intervjuperson B att de flesta svårigheter har sin grund i organisationernas olika arbetssätt. Hen menar att de inte alltid håller med varandra i vilka beslut som ska tas och nämner kvinnojurens feministiska perspektiv som en orsak. Att det kan skilja i hur socialtjänsten och en kvinnojour anser att ett ärende ska hanteras kan till viss del bero på kompetensen hos socialsekreterare om ämnet våld i nära relationer. De som arbetar på en kvinnojour lär sig ständigt om ämnet och får kunskap direkt från kvinnorna som utsätts. Som Veronica Ekström skriver skiljer sig dock kompetensen hos socialsekreterare kring våld i nära relationer åt från individ till individ (2018, s.64f.). Vidare skriver Ekström om hur våldsutsatta kvinnor kan hamna mellan stolarna på grund av begränsad kompetens

hos socialsekreterare och menar att det krävs mer utbildning inom ämnet. Att socialsekreterare behöver utbilda sig mer om våld i nära relationer nämns även i flera intervjuer, vilket det skrivs mer om under nästa frågeställning.

I vissa intervjuer framkom vissa händelser som har identifierats som hinder i arbetet mellan kvinnojour och socialtjänst. Dessa hinder handlar om hur socialsekreterare och handläggare hanterar att personal från kvinnojouren följer med kvinnor på möten.

A: Ibland kan det vara så att om någon av oss följer med på, till exempel ett samtal med handläggare, så vissa handläggare tycker att det är ja men det är okej, ni får följa med in när vi pratar. Vissa handläggare tycker att det är jobbigt att ha oss med, de känner sig vad ska man säga såhär övervakade, de känner som att vi är där för att kritisera vilket ju vi inte är såklart.

Intervjuperson A beskriver här olika upplevelser av att ha följt med en kvinna till socialtjänsten som stöd. En del av handläggarna tycker att det går bra att hen är med, men en del har även reagerat negativt på det. Att handläggare eller socialsekreterare reagerar annorlunda på att kvinnojouren är med berättar även intervjuperson D.

D: Det händer ju att vi, att vi om handläggaren från början inte vet att nån av oss är med så kan det ju nästan så att dom blinkar till i dörren, jaha det visste jag inte att du skulle följa med eller att nästan den attityden. Men det beror på vem det är och ja. En del tycker det funkar jättebra att vi är med.

På frågan om varför personalen på kvinnojouren tror att vissa handläggare reagerar negativt på att kvinnojouren följer med på möten svarar de flesta som A, att de kan känna sig övervakade. Handläggaren kan tro att personalen från kvinnojouren under möten kommer sitta och bedöma hur handläggaren utför sitt jobb. Axel Honneths teori om erkännande innefattar tre steg, varav ett är *rättsligt erkännande*. Carl-Göran Heidegren skriver om rättsligt erkännande som att få sin identitet och uppgift i samhället erkänd (2009, s.28ff.). Detta kan innefatta ens yrkesroll, vilket då kan förklara handläggarnas eller socialsekreterarnas reaktioner i detta fall. Att känna sig övervakad under sitt arbete kan leda till att en känner sig ifrågasatt och därmed inte erkänd i att vara den yrkespersonen en anser sig själv vara.

Trots att två av intervjupersonerna berättar om bland annat negativa upplevelser vid att följa med på möten anser resterande intervjupersoner att det fungerar bra. Dock finns det fler hinder för samarbetet mellan organisationerna.

F: Problemet är ju att dom byter anställda hela tiden, när vi har fått en bra kontakt. Men ifrån socialtjänsten som hjälper nån av kvinnorna hos oss, eller männen, då slutar den bara med oss och då får vi liksom komma igång igen så det är ju rätt bekymmersamt.

Intervjuperson F beskriver här svårigheterna i ett samarbete mellan två organisationer när personalen ofta byts ut. Processen med att bygga upp en stark relation och tillit får starta om gång på gång vilket försvårar arbetet. Att socialtjänsten har många anställda och att det ibland kan vara svårt att navigera nämns mer än en gång.

C: Socialtjänsten är ju en labyrinth tänker jag och så det är så himla många inblandade. [...] svårt att förstå vem som gör vad.

Att socialtjänsten kan uppfattas oorganiserad utifrån verkar fler hålla med om och kvinnojourerna förstår varför kvinnor ibland drar sig från att söka stöd där. Veronica Ekström nämner också i en av sina artiklar om hur många olika socialsekreterare eller handläggare en kvinna ibland kan behöva möta (2018, s.66f.). Det kan vara en handläggare för ekonomiskt bistånd, en för våldet kvinnan utsatts för och kanske en ifall hon har barn. Även om det kan vara en fördel med handläggare som alla har sin egen speciella kompetens kan det utifrån kvinnor i en utsatt position upplevas rörigt och komplicerat, vilket kan vara en av alla anledningar som gör att hon inte söker sig till socialtjänsten.

6.3. Vilka möjligheter finns det för kvinnor med stöd från kvinnojourer i deras kontakt med socialtjänsten?

6.3.1. Möjligheter med stöd från kvinnojourer

I detta avsnitt redovisas vad som framkommit i intervjuerna om vilka möjligheter det finns i att som kvinna få stöd från en kvinnojour i sin kontakt med socialtjänsten. Det är personal på kvinnojourerna som berättar om sina tankar om möjligheterna samt vad kvinnorna berättat för dem om vad de anser. Samtliga intervjupersoner berättar att de anser att det finns fördelar med att få stöd ifrån dem i sin kontakt med socialtjänsten som utsatt kvinna.

A: När man sitter på möten och det är väldigt stressade situationer, man mår ofta, de här kvinnorna mår ju ofta väldigt dåligt och mycket av den informationen som passerar runt ett sånt rum, mycket av den informationen uppfattar inte kvinnan i just den situationen för hon, hon är så stressad. Hon är så inne i allting annat, då kan hon fråga sen efteråt men vad sa de här egentligen? Jo de sa såhär, mötet var nästa torsdag klockan 3 och då behöver du vara där och så och aja det hörde inte jag. Asså just såna praktiska saker också kan vara en fördel som de nämner väldigt ofta.

Här berättar intervjuperson A om hur kvinnorna ibland behöver hjälp i att komma ihåg vad som sägs på möten hos socialtjänsten, hjälp personalen på kvinnojouren kan bidra med. A menar att det kan vara svårt med den pressade situationen kvinnan är i att lyckas komma ihåg allt som sägs. Både Sarah Dokkedahl et al (2021, s.2ff.) och Nancy Lutwak (2018, s.378) skriver att en våldsutsatt kvinna kan fungera på ett annat sätt i kontakt med en myndighet än en kvinna som inte varit utsatt. De menar att det kan sätta djupa spår i en att vara i en våldsam relation och för många leder det till psykisk ohälsa som ångest och depression. En kan få försämrade självkänsla och en lägre tro på sig själv vilket kan medföra oro och stress i obekväma situationer, skriver Dokkedahl. Det här har även intervjuperson B upplevelser om.

B: När hon sitter i ett möte kanske om barnet eller om våldet eller vad så hör inte hon vad som sägs, asså får att nej men är man för stressad så har man ju svårt att tillgodogöra sig den informationen och då kan vi efteråt berätta att fast så sa de inte. För det är svårare att ringa till en socialsekreterare och fråga det men vi har en annan tillgänglighet och att hon då nej men så var det inte och vi kan prata om mötena nej

men så var det de menade de menade såhär eller du måste tänka såhär, för det var så de sa så kan vi hjälpa henne med det.

Vad intervjuperson A och B berättar här handlar om möjligheterna deras arbete ger till kvinnorna de hjälper. Personalen på kvinnojouren arbetar med att bygga relationer till de utsatta kvinnorna. Dessa relationer medför ofta en tillit, kvinnan och personalen emellan, vilket bidrar till kvinnans sociala kapital. Francis Fukuyama skriver om hur människors sociala kapital utgår ifrån relationer med andra individer som innefattar tillit och ärlighet (2001, s.7f.). Att söka hjälp som utsatt kvinna från socialtjänsten och ha stöd från en kvinnojour i processen kan i detta perspektiv ses som en fördel för kvinnorna. Kvinnan som söker hjälp kan ha en relation till personalen på kvinnojouren som hon oftast inte har med en socialsekreterare eller liknande. På så sätt kan kvinnan använda personalen från kvinnojouren för att underlätta situationen och känna att hon har någon med sig. Om relationsbygge, kvinna och kvinnojour emellan, berättar intervjuperson C.

C: Det stöd vi kan erbjuda det är ju det här mellanmännsliga relationen vi kan skapa och ge mer långsiktigt stöd. Du kan ringa till kvinnojouren när du vill på vår arbetstid och få stöd och vi har väldigt låg tröskel.

När intervjuperson C berättar om att de på kvinnojouren har en låg tröskel menar hen att det för kvinnor som behöver söka sig dit inte ska kännas för jobbigt eller omständligt. Att söka sig till en kvinnojour är inget en gör för nöje. Kvinnorna som söker sig dit av olika anledningar gör det ofta med känslor av skam. Belle Liang et al. skriver om hur våldsutsatta kvinnor ofta tampas med känslor som rädsla, skam och skuld (2005, s.78). De kan känna sig oroliga över hur deras liv kommer att se ut framåt samtidigt som det kan finnas en rädsla för mannen som utsatt dem för våld och vad han är kapabel till. Kvinnor som söker sig till kvinnojouren är ofta på en utsatt och psykiskt instabil plats vilket gör det viktigt för kvinnojouren att ha, vad intervjuperson C beskrev det som, en låg tröskel. I en annan intervju framkom upplevelser av socialtjänsten som mer professionell när kvinnojouren var med på möten.

E: Följer vi med så blir det att man tar mer på allvar, vilket borde inte va så liksom men jag tror det gör mycket.

Det intervjuperson E berättar här är att hen upplever att handläggare eller socialtjänsten tar ärenden på större allvar när personal från kvinnojouren är med på ett möte. E menar att det inte borde vara så men eftersom det är så det ser ut är det en möjlighet för kvinnor att ha med kvinnojouren på möten, för att tas mer på allvar.

I flera av intervjuerna framkom det att personalen på kvinnojourerna upplevde att få kvinnor riktigt visste vad socialtjänsten fanns till för. En uppgift för personalen har i dessa fall då varit att informera och förklara för kvinnorna hur det ligger till. Detta nämndes i det första temat i detta kapitel, stödet till kvinnor från kvinnojourer, och mer om detta berättar intervjuperson F.

F: Vi vet vilken hjälp som man kan önska från socialtjänsten och då kan vi trycka på det, en person som kommer till socialtjänsten har ju egentligen inte så mycket aning om vad man kan förvänta sig för hjälp men det vet vi, vad dom är ålagda till att hjälpa till med.

Att som utsatt kvinna få förklarat vad en har rätt till, vad en kan få hjälp med men även vad en har för skyldigheter i kontakten med socialtjänsten, kan anses vara en fördel med att få stöd från en kvinnojour. Enligt 1 kap. 1 § i socialtjänstlagen har kommunen ansvar för personerna boende i kommunen. Detta innefattar även kvinnor som utsätts för våld, vilket finns beskrivet i det tidigare kapitlet bakgrund med fler laghänvisningar. Med tanke på vad som nämnts tidigare om relationsbyggandet och tillit kan kvinnorna lättare ta till sig information från kvinnojouren, vilket kan underlätta situationen för samtliga parter.

6.3.2. Socialtjänsten framtida arbete med våldsutsatta kvinnor

I detta sista avsnitt redovisas hur kvinnojourerna anser att socialtjänsten bör arbeta framåt med våldsutsatta kvinnor. Det framkommer delar som de professionella i nuläget inte tycker fungerar och hur socialtjänsten kan bemöta problemet i framtiden. Vissa av intervjupersonerna önskar en större förståelse från socialtjänsten och att de tar vara mer på kvinnojourernas erfarenheter och kunskap om dessa klienter.

A: Läs på, läs på ofantligt mycket därför att det är lätt att tro också att det är en väldigt homogen grupp, det är kvinnor som är våldsutsatta, ja, men liksom hur stort är spannet där? Och att jag skulle vilja att folk tar sig tid, och jag vet att det har med

organisationer att göra, och tids.. alltihop detta men att ta sig tid och lyssna på vad de faktiskt säger. För att de här kvinnorna de är inte en grupp utan de är väldigt många individer, alla reagerar olika på olika saker och ibland känner jag att det finns en tendens att klumpa ihop utsatta kvinnor och våldsutsatta kvinnor.

Intervjuperson A lyfter fram hur viktigt det är att lyssna på alla individer, att inte klumpa ihop alla våldsutsatta kvinnor till en grupp. De är alla individer med olika erfarenheter utifrån det som de har varit med om. Lundberg och Bergmark (2021, s.191f.) menar att det ofta handlar om okunskap och osäkerhet kring ämnet hos socialsekreterare. Mer utbildning och stöttning kring frågan tror författarna hade kunnat förbättra och utöka arbetet med dessa frågor. Det är något som lyfts fram här ovan och överlag hos intervjupersonerna, en önskan om mer utbildning och kunskap kring ämnet.

Kunskap hos socialtjänsten och det viktiga med att fortsätta utbilda sig är något intervjuperson A lyfter fram:

A: Man antog att man visste men man vet ingenting, så är det, ju mer man lär sig desto mer lär man sig att man inget kan, så är det, ödmjukhet, väldigt stor ödmjukhet inför dessa människorna och deras livsöden.

A nämner också att det är viktigt att vara ödmjuk inför dessa människor och vad de har varit med om. Att ta till sig vad som sägs och vara respektfull gentemot kvinnan är också en viktig del som önskas i bemötandet. En sådan inställning tillsammans med rätt redskap i form av utbildning är det viktiga när en möter våldsutsatta kvinnor, menar intervjuperson A.

Nedan förklarar intervjuperson F fortsättningsvis hur bemötandet bör se ut, dessutom nämner hen tålamod och ett utvecklande av relationen för att kunna fortsätta framåt.

F: Att inte ha en massa krav första gången man träffas för man måste först lära känna varandra och skapa en allians och det, har man gjort det så kan man ställa vilka krav som helst egentligen.

Intervjuperson F spinner vidare på spåret om hur socialtjänsten bör bemöta våldsutsatta kvinnor. Hen menar att en relation måste skapas innan socialsekreteraren kan ställa krav, har

de båda parterna en allians sinsemellan är det lättare att komma vidare med stödet. Francis Fukuyama (2001, s.7f.) beskriver också relationen som en viktig del när det kommer till möjligheter för stöd och hjälp mellan klient och hjälpare. Författaren menar att tillit och ärlighet är en viktig del i relationen, som i sin tur påverkar individens sociala kapital. Det sociala kapitalet är viktigt för individens självkänsla och för att fortsätta bygga vidare på stödet, vilket även intervjuperson F nämner här ovan.

Här nedan kommer det sista citatet för det här kapitlet och hela analysen där intervjuperson B beskriver vikten av att fråga personer om en misstänker våld. Socialstyrelsen (2016, s.32) nämner att det är viktigt att våga ställa frågan om en misstänker våld. Det kan betyda att våldet upptäcks tidigare och att kvinnan får det stöd hon behöver, vilket gör att en fråga kan spela stor roll. Detta citat har valts att lyftas fram i slutet av analysen som en uppmaning att våga fråga om våld misstänks. Att fråga om en misstänker våld kan spela stor roll, och precis som B också kommer att prata om nedan, så sår det förhoppningsvis ett frö hos kvinnan att det hon utsatts för inte är okej.

B: Man måste våga fråga de frågorna också, så kommer hon inte alltid svara men man väcker i alla fall en liten röst i henne att det är inte okej att vara utsatt för det här, för nu ställde den här socialsekreteraren eller sköterskan eller vem det var den här frågan för att man får inte lov att göra så. Och så kanske det ger ringar på vattnet längre fram.

7. Avslutande diskussion

I detta avslutande kapitel diskuteras uppsatsen syfte, resultat samt andra tankar som kan ha uppkommit under arbetets gång. Det finns även förslag och tankar om framtida forskning.

Denna uppsats har haft som syfte att undersöka hur stödet från kvinnojourer ser ut till kvinnor i deras kontakt med socialtjänsten. Frågeställningarna som har eftersträfvats att besvaras är “Hur ser stödet från kvinnojourer ut till kvinnor i kontakt med socialtjänsten?”, “Vilka hinder finns för kvinnor i deras kontakt med socialtjänsten?”, och “Vilka möjligheter finns det för kvinnor i deras kontakt med socialtjänsten?”. I den första frågeställningen om det konkreta stödet från kvinnojourer är svaret att stödet är stort och anpassningsbart. Kvinnojourer kan hjälpa kvinnor med i stort sett vad som helst inom deras ramar och de kan finnas med i vilka situationer kvinnan än vill. Kvinnojourerna finns till för kvinnan och arbetar utefter att alla kvinnor är olika och behöver olika typer av stöd. Att finnas där för kvinnan och lyssna är därför oftast det initiala stödet. På andra frågan om hinder finns det utförligt beskrivet i analysen, generellt handlar hindren främst om att kvinnojouren och socialtjänsten som organisationer arbetar på olika sätt. De följer olika regler och ramar och har ibland olika perspektiv. Just att de arbetar på olika sätt framkommer även i möjligheterna, den tredje och sista frågan. Kvinnojouren har andra resurser och ofta en viss relation till kvinnan vilket gör att de kan finnas till på ett annat sätt. Detta kan ses som en fördel i kontakten med socialtjänsten då kvinnojouren kan täcka upp de delar kvinnan inte har möjlighet att hantera själva, socialtjänsten kan alltså gynnas av att ha med kvinnojouren i processen. För att koppla tillbaka till rubriken om splittringen mellan Roks och Unizon i bakgrunden så har vi inte sett någon skillnad i arbetssätt på grund av vilken paraplyorganisation kvinnojouren tillhör.

Från empirin har det framkommit många olika perspektiv och synsätt utifrån vårt forskningsproblem. Även fast majoriteten har lyft fram en överlag negativ bild av stödet och bemötandet från socialtjänsten har även positiva delar kommit fram. Flera intervjupersoner menar att det är stor skillnad mellan enskilda socialsekreterare eller kommuner, vilket innebär att hela socialtjänsten som organisation inte kan antas vara negativ. Detta är något som vi har varit medvetna om under studiens gång och även tar med oss nu efteråt. Det är viktigt att den positiva sidan av socialtjänsten och samarbetet med kvinnojourer också tas med i beaktande

för att ha ett så kritiskt förhållningssätt som möjligt utifrån den empiri som lyfts fram i analysen.

Under arbetet med kodning kom många intressanta teman fram, det var dock en del som det varken fanns utrymme för i denna uppsats eller som ansågs relevanta nog för syftet och forskningsfrågorna. En av dessa var hur kvinnorna kunde få olika behandling eller förslag på insatser beroende på om personal från kvinnojouren var med eller inte. I intervjuerna framkom det hur vissa kvinnor först hade kontaktat socialtjänsten själva och då fått som svar att det inte fanns någon hjälp att få. När de sedan hade fått hjälp via en kvinnojour och sökt sig till socialtjänsten igen, denna gång med sällskap av personal från en kvinnojour, var hjälpen och insatserna de kunde få annorlunda. Detta framkom i fler intervjuer än en och det fångade vårt intresse då det inte var ett perspektiv vi hade funderat på innan uppsatsens början.

Empirin som framkommit i den här studien och sedan analyserats med hjälp av tidigare forskning och teorier bekräftar överlag den forskning som redan finns på området. Den kritiska bilden av socialtjänstens bemötande har lyfts fram av forskare inom ämnet och vi har också kommit fram till en liknande slutsats utifrån empirin, att bemötandet från socialtjänsten gentemot våldsutsatta kvinnor är negativ. Dessutom har våra fördomar bekräftats att stödet från kvinnojouren har varit nödvändigt för kvinnorna. Men, som nämnts tidigare, är vi väl medvetna om att det endast är personal från kvinnojouren som intervjuats i den här studien och inte professionella från socialtjänsten eller kvinnorna själva, vilket kan påverka studiens slutsats. Teorierna som valts för detta arbete är: erkännande, skam och social kapital. Alla tre teorier har hjälpt till i arbetet med analysen för att få en klarare bild av empirin. De har alla applicerats på analysens olika delar och varit användbara för att få en bredare förståelse för olika fenomen som framkommit. För framtida forskning inom ämnet anser vi det intressant att undersöka i grunden samma syfte men utifrån kvinnornas och socialtjänstens sida. Denna uppsats utgår från personal på kvinnojourens upplevelser och uppfattningar men att istället höra från de utsatta kvinnorna själv eller från den helt andra sidan, socialtjänsten, hade varit intressant för att se om svaren skiljer sig eller inte. För att avsluta detta anser vi att denna uppsats har gett oss mycket kunskap och lärdomar inom ämnet våld i nära relationer som vi kommer ta med oss och som kommer att gynna oss inför vårt arbete som socionomer.

Referenslista

Ahrne, Göran & Svensson, Peter (2015) Kvalitativa metoder i samhällsvetenskapen. I: Göran Ahrne & Peter Svensson (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber AB.

Brottsförebyggande rådet (2023) *Våld i nära relationer*. Stockholm: Brå.

Bryman, Alan (2018) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber AB.

Burt, Ronald S. (1998) The Gender of Social Capital, *Rationality and Society*, 10: 5-46.

Dokkedahl, Sarah, Trine Ronde Kristensen, Siobhan Murphy & Ask Elklit (2021) ‘The complex trauma of psychological violence: cross-sectional findings from a Cohort of four Danish Women Shelters’, *European Journal of Psychotraumatology*, 12(1): 1–13.

Drougge, Unni (2020) Ska inte män få vara med? Kvinnokampen och den kroniska könssjukdomen, *Kvinnotryck*, 2020 (1): 5-7.

Ekström, Veronica (2018) Carriers of the troublesome violence - the social services support for female victims of domestic violence, *European Journal of Social Work*, 21(1): 61–73.

Ekström, Veronica (2015) Violence against women—social services support during legal proceedings, *European Journal of Social Work*, 18(5): 661–674.

Eldén, Sara (2020) *Forskningsetik: vägval i samhällsvetenskapliga studier*. Lund: Studentlitteratur AB.

Eriksson-Zetterquist, Ulla & Ahrne, Göran (2015) Intervjuer. I: Göran Ahrne & Peter Svensson (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber AB.

Fukuyama, Francis (2001) Social capital, civil society and development. *Third World Quarterly*, 22 (1): 7-20.

Goffman, Erving (2020) *Stigma, den stämplades roll och identitet*. Lund: Studentlitteratur AB.

Heidegren, Carl-Göran (2009) *Erkännande*. Malmö: Liber.

Kaukinen, Catherine and DeMaris, Alfred (2009) Sexual Assault and Current Mental Health: The Role of Help-Seeking and Police Response, *Violence Against Women*, 15(11): 1331–1357.

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2014) *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur AB.

Kollmann, Andrea (2020) Kvinnojourer från skilda världar, *Kvinnotryck*, 2020 (1): 10-13.

Liang, Belle, Lisa Goodman, Pratyusha Tummala-Narra & Sarah Weintraub (2005) A Theoretical Framework for Understanding Help-Seeking Processes Among Survivors of Intimate Partner Violence, *American Journal of Community Psychology*, 36(1–2): 71–84.

Lundberg, Lisa & Bergmark, Åke (2021) Self-perceived competence and willingness to ask about intimate partner violence among Swedish social workers, *European Journal of Social Work*, 24(2): 189–200.

Lutwak, Nancy (2018) The psychology of health and illness: The mental health and physiological effects of intimate partner violence on women, *The Journal of Psychology: Interdisciplinary and Applied*, 152(6): 373–387.

Moser Hällén, Linn & Sinisalo, Eveliina (2018a) Den ideella sektorn och våld i nära relationer. I: Eveliina Sinisalo & Linn Moser Hällén (red.) *Våld i nära relationer*. Stockholm: Liber AB.

Moser Hällén, Linn & Sinisalo, Eveliina (2018b) Socialnämndens insatser till våldsutsatta vuxna och socialnämndens dokumentation. I: Eveliina Sinisalo & Linn Moser Hällén (red.)

Våld i nära relationer. Stockholm: Liber AB.

Moser Hällen, Linn & Sinisalo, Eveliina (2018c) Vad är mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer? I: Eveliina Sinisalo & Linn Moser Hällen (red.) *Våld i nära relationer*. Stockholm: Liber AB.

Moser Hällen, Linn & Sinisalo, Eveliina (2018d) Varför ska vi fråga om våldsutsatthet? I: Eveliina Sinisalo & Linn Moser Hällen (red.) *Våld i nära relationer*. Stockholm: Liber AB.

NCK, Nationellt centrum för kvinnofrid (2022) *Kvinnojourernas verksamhet*. Uppsala: Uppsala universitet.

NCK, Nationellt centrum för kvinnofrid (2023) *Våld i nära relationer*. Uppsala: Uppsala universitet.

Rennstam, Jens & Wästerfors, David (2015) Att analysera kvalitativt material. I: Göran Ahrne & Peter Svensson (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber AB.

Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (2023) *Om Roks*. Stockholm: Roks.

Scheff, Thomas J (2000) Shame and the Social Bond: A Sociological Theory, *Sociological Theory*, 18(1): 84–99.

SFS 2001:453. *Socialtjänstlag*.

SFS 2003:460. *Etikprövningslag*.

Socialstyrelsen (2016) *Handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Starrin, Bengt (2018) Skam, ojämlikhet och vidgade klyftor, *Socialmedicinsk Tidskrift*, 95(6):

718.

Starrin, Bengt (2011) Skam, stigma och psykisk ohälsa. I: Magnus Sundgren & Alain Topor (red.) *Psykiatri som socialt arbete*. Stockholm: Bonnier Utbildning AB.

Westerstrand, Jenny, Sofia Strid, Astrid Carsbring & Hans Ekbrand (2022) *Kvinnors trygghet - ett jämställt samhälle fyllt av våld*. Stockholm: Roks.

Bilaga 1: Intervjuguide

Syftet med denna uppsats är att undersöka stödet som ges från kvinnojourer till kvinnor i kontakten med socialtjänsten.

Frågor:

- Vad är din erfarenhet av er kontakt och ert arbete med socialtjänsten?
- Vilket stöd kan kvinnor få från kvinnojouren i deras kontakt med socialtjänsten?
- Hur ser bemötandet ut från socialtjänsten?
- Finns det någon fördel med att få stöd från er i kontakt med socialtjänsten? I så fall - vad?
- Finns det någon svårighet för er i kontakten med socialtjänsten? Några hinder?
- Tror du att kvinnors upplevelser av socialtjänsten hade sett annorlunda ut om de inte hade fått stöd från kvinnojouren?

Dessa frågor är övergripande och följdfrågor samt utvecklande av svar kan efterfrågas.

Bilaga 2: Informationsblankett

Hej!

Vi heter Evelina Ellerstrand och Hulda Hallqvist och vi går vår 6:e termin på socionomprogrammet på Lunds universitet. Vi håller just nu på med vår kandidatuppsats där syftet är att undersöka hur stödet från kvinnojourer i kontakt med socialtjänsten ser ut.

Innan intervjun äger rum kommer du få en intervjuguide att läsa igenom så du ser vilka intervjufrågor som kommer och hur upplägget ser ut. Vi räknar med att intervjun kommer att ta ca. 30 minuter och den kan hållas antingen digitalt eller på plats, det är upp till dig vad du känner dig bekväm med. Med din tillåtelse kommer vi spela in intervjun i ljudformat för att senare kunna transkribera, dessa filer kommer efter avslutat arbete raderas. Du kommer vara anonym i uppsatsen och dina eventuella uppgifter kommer att hanteras konfidentiellt och endast ses av oss, vår handledare och eventuellt vår examinerande lärare. Du kan när som helst under intervjuns gång avbryta eller välja att inte svara på någon fråga. När uppsatsen är klar får du tillgång till den om du önskar.

Vi uppskattar ditt deltagande och ditt bidrag till vår kandidatuppsats!

Tack på förhand, med vänliga hälsningar Evelina och Hulda

Hulda Hallqvist

huldahallqvist@icloud.com

0722379401

Evelina Ellerstrand

evelina.ellerstrand@gmail.com

0761877367

Handledare: Hans Knutagård

hans.knutagard@soch.lu.se